

21. februar, 2014. godine

OPŠTI USLOVI POSLOVANJA

Rakić Advisory d.o.o.

Uvodne napomene

1. Opšti uslovi poslovanja Rakić Advisory d.o.o. (u daljem tekstu: Opšti uslovi poslovanja) sadrže standardne uslove koji se primenjuju na sve klijente prilikom uspostavljanja poslovnih odnosa između klijenata i Rakić Advisory d.o.o. (u daljem tekstu: RA), koji se odnose na postupak komunikacije između klijenata i RA-a, na uslove za obavljanje svih poslovnih transakcija između klijenata i RA-a, te druga pitanja od interesa za poslovanje RA-a sa klijentima, sve u namjeri da se obezbijedi primjena dobrih poslovnih običaja, dobre poslovne prakse i fer odnos prema klijentima. Pored Opštih uslova poslovanja, RA na odnose sa klijentima primenjuje akta poslovne politike i druga akta kojima se na detaljniji način definišu određene oblasti poslovanja RA-a, a koja su u funkciji sprovođenja Opštih uslova poslovanja.

2. Uspostavljanje poslovnog odnosa između klijenta i RA-a se, po pravilu, zasniva na međusobno zaključenom ugovoru zasnovanom na odredbama propisa, ovih Opštih uslova poslovanja, akata poslovne politike i drugih akata RA-a.

Ovi Opšti uslovi poslovanja primenjuju se na poslovne odnose između RA-a i klijenta nastale po osnovu:

- ugovora između RA-a i klijenta,
- drugih oblika poslovne saradnje između RA-a i klijenta nastalih u skladu sa važećim propisima i aktima RA-a, bez zasnivanja pisanog ugovornog odnosa.

3. Klijent RA-a je pravno lice, preduzetnik i fizičko lice koje koristi ili je koristilo usluge RA-a ili lice koje se obratilo RA-u radi korišćenja usluga i koje je RA kao takvo identifikovao.

4. RA omogućava klijentu da se upozna sa Opštim uslovima poslovanja u cjelini ili dijelom koji se odnosi na određenu vrstu usluga tako što će ga, na njegov zahtjev, obavijestiti da može dobiti pismene informacije o onim opštim uslovima poslovanja RA-a koji su u vezi sa njegovim zahtjevom, i da može tražiti odgovarajuća pismena objašnjenja i instrukcije koji se odnose na primenu tih uslova, istovremeno ukazujući da cjelinu Opštih uslova poslovanja može videti na web stranici RA-a (www.rakicadvisory.com)

RA Opšte uslove poslovanja drži u svojim poslovnim prostorijama u ulici Gundulićeva 6 u Banjaluci.

RA odgovarajuća dodatna pismena objašnjenja i usmene instrukcije koje se odnose na primenu Opštih uslova poslovanja klijentima obezbeđuje bez naknade.

5. RA je dužan da Opšte uslove poslovanja, kao i njihove izmjene i dopune istakne u svojim poslovnim prostorijama najkasnije 15 dana prije njihove primjene. Potpisom ugovora klijent potvrđuje da je upoznat sa Opštim uslovima poslovanja, da je sa njima saglasan i da ih prihvata u celini.

1. Ugovor i ugovorne strane

(a) Ugovor o pružanju savjetodavnih usluga i svi dodaci, sačinjavaju zajedno sa ovim Opštim uslovima poslovanja cjelovit sporazum između klijenta i RA-a u vezi s uslugama, isporukama i proizvodima rada koji su opisani u Ugovoru o pružanju savjetodavnih usluga (u nastavku teksta: usluge)

(b) RA može, uz klijentovu saglasnost, bilo koje usluge iz ugovora ustupiti bilo kojoj drugoj strani (u nastavku teksta: podizvršioци). Klijent ulazi u ugovorni odnos isključivo sa RA-om kao subjektom s kojim je zaključio ugovor o pružanju usluga. Svaka ugovorna strana nastupa kao nezavisna strana i niti jedna se ne smatra, niti će se smatrati zastupnikom, distributerom, partnerom, fiducijarom, ortakom, suvlasnikom ili predstavnikom druge ugovorne strane.

RA snosi odgovornost prema klijentu za sve usluge iz ovog ugovora, uključujući usluge koje izvrše njegovi podizvršitelji.

2. Odgovornost Klijenta i RA-a

3.

(a) Odgovornost Klijenta

- (I) Klijent se obavezuje na saradnju sa RA-om u pružanju RA-ovih usluga, što uključuje, bez ograničenja, stavljanje RA-u u opravdanoj mjeri na raspolaganje prostora, uređaja, i obezbjeđivanje pravovremenog pristupa podacima i personalu Klijenta ili drugim licima s kojima je neophodna saradnja za pružanje usluga. Klijent je odgovoran za radni učinak svog osoblja i svojih zastupnika te za pravovremenost, tačnost i potpunost svih podataka i informacija, uključujući sve finansijske informacije i izvještaje, koje RA-u dostavlja klijent ili mu trebaju biti dostavljene u njegovo ime, te za provođenje savjeta datih u sklopu pružanja usluga. RA se, bez ikakve provjere, može osloniti i oslanja se na informacije koje dostavlja Klijent ili neka druga strana. Ako klijent za vrijeme pružanja usluga u bilo kom trenutku može posumnjati da RA-u nisu dostavljeni svi relevantni podaci, sve relevantne informacije i/ili dokumentacija proslijeđeni RA-u netačni, dužan je o tome obavijestiti RA bez odlaganja. RA-ov radni učinak zavisi od pravovremenosti izvršenja Klijentovih obaveza iz ugovora te pravovremenosti odluka i odobrenja koje Klijent donosi u vezi s uslugama. RA ima pravo oslanjati se na sve odluke i sva odobrenja Klijenta. Klijent je saglasan da se svi podaci, sve informacije i sva dokumentacija koja je neophodna za pružanje usluga dostavljaju neposredno RA-ovim zaposlenicima koji pružaju usluge, čak i ako su već prethodno dostavljeni drugim zaposlenicima RA-a u sklopu nekog drugog angažmana.
- (II) Izuzev ako u ugovoru o pružanju savjetodavnih usluga nije drugačije navedeno, Klijent je isključivo odgovoran za, između ostalog: (A) donošenje svih odluka koje se tiču upravljanja i vršenja svih upravljačkih funkcija, (B) imenovanje jedne osobe ili više njih s prikladnim vještinama, znanjem i/ili iskustvo, po mogućnosti iz reda višeg rukovodstva, za nadgledanje usluga, (C) ocjenjivanje adekvatnosti i rezultata usluga, (D) prihvatanje odgovornosti za rezultate usluga i (E) uspostavljanje i održavanje unutrašnjih kontrola, uključujući, bez ograničenja, nadgledanje aktivnosti koje su u toku.
- (III) Klijent je saglasan da snosi isključivu odgovornost za svaku odluku koju donese u vezi s provedbom usluga ili neku daljnju radnju koju preduzme na bazi pruženih usluga.
- (b) Odgovornosti RA-a
- (I) pružene usluge nisu obavezujuće za poreske uprave ili sudove, te ne sačinjavaju garanciju ili jamstvo da će poreske uprave ili sudovi biti saglasni sa RA-ovim savjetom ili mišljenjem. Svaka usluga koju RA pruži biti će zasnovana na zakonima, propisima, slučajevima, rješenjima i mišljenjima poreskih uprava

koje su na snazi u vrijeme pružanja usluge. Kasnije izmjene istih, o kojima RA nije obavezan obavijestiti Klijenta, mogu imati za posljedicu proglašavanje usluga koje je RA pružio neutemeljenim.

- (II) Osim ako drugačije nije ugovoreno u pisanom obliku, RA nema obavezu davanja savjeta u vezi sa računovodstvenim postupkom bilo koje transakcije koja je sprovedena na bazi usluga, niti preuzima odgovornost za finansijsko izvještavanje u vezi s uslugama. RA nije obavezan rješavati pravna ili zakonska pitanja koja se ne odnose na pružanje usluga, izuzev u slučajevima u kojima su te pravne usluge navedene u ugovoru o pružanju savjetodavnih usluga.
- (III) Pri formulisanju savjeta u sklopu pružanja usluga, RA o zamislama s Klijentom može usmeno razgovarati ili mu predočiti prijedloge savjeta u pisanom obliku. U slučaju da se očekuje da će sadržaj nacrtu ili usmenih savjeta biti prihvaćen i potvrđen Klijentu u pisanom obliku, takva pisana potvrda zamjenjuje sve pisane prethodne nacрте ili usmene savjete. U saglasnosti s tim, RA ne snosi odgovornost u slučaju da se Klijent ili drugi odluče osloniti se na nacrt ili usmeni savjet, odnosno djelovati ili ne djelovati na temelju istih. RA ne snosi odgovornost za savjet koji je dat u usmenom obliku ili kao nacrt, bez obzira na to da li je nacrt savjeta podnesen u obliku dokumenta s RA-ovim zaglavljem ili ne, te bez obzira na to da li je RA izdao, a Klijent platio nepotvrđeni savjet. Klijent je saglasan da valjanost savjeta smije potvrditi u pisanom obliku samo direktor ili partner RA-a, odnosno da može biti potvrđen samo u njihovo ime. Savjet kojeg je direktor ili partner dostavio elektronskim putem, onosno koji je bilo u ime partnera ili direktora tako dostavljen, smatra se savjetom u pisanom obliku.
- (IV) U slučaju kontrole poreske ili neke druge državne uprave, bilo kao posljedica primljenih usluga ili ne, Klijent je saglasan da eventualna pomoć koju RA pruži u tom slučaju ne sačinjava sastavni dio usluga, osim ako ugovorom o pružanju savjetodavnih usluga nije drugačije određeno.

4. Plaćanje računa

RA-ovi računi dospijevaju na plaćanje nakon predočenja. RA zadržava pravo da na račune koji ne budu plaćeni u roku od petnaest (15) dana od datuma računa zaračuna kamatu od 1,5% mjesečno. Bez ograničenja svojih prava ili prava na pravni lijek RA ima pravo odgoditi ili obustaviti pružanje svih ili dijela usluga ako iznos ne bude naplaćen u roku od trideset (30) dana od datuma računa. Klijent je odgovoran za plaćanje svih poreza, kao što je PDV, porez na promet, porez na bruto dobit, porez po odbitku i sličnih poreza koji se plaćaju na usluge ili s njima u vezi, osim poreza na dobit i imovinu.

5. Valjanost

Osim ako nije prijevremeno raskinut u skladu s Opšim uslovima poslovanja, Ugovor prestaje nakon što su usluge pružene. Ugovor ima pravo raskinuti bilo koja ugovorna strana u bilo kojem trenutku, s navođenjem razloga ili bez navođenja razloga, na način da drugoj strani dostavi otkaz u pisanom obliku u roku od najmanje 30 kalendarskih dana prije datuma na koji prestanak, odnosno raskid stupa na snagu, pod uslovom da, u slučaju raskida uz navođenje razloga, strana koja je prekršila ugovor ima pravo otkloniti prekršaj u otkaznom roku, ako je isti moguće otkloniti. RA ima pravo raskinuti ugovor bez otkaznog roka uz pisanu obavijest klijentu ako utvrdi: (a) da je državno, regulatorno ili stručno tijelo sa zakonskim ovlaštenjima donijelo novi zakon ili izmjene i dopune postojećeg zakona, uredbe, propisa, tumačenja ili odluke na osnovu kojeg bi RA-ova provedba bilo kojeg dijela ugovora postala nezakonita ili u suprotnosti sa načelima nezavisnosti ili pravilima struke ili (b) da su se okolnosti promijenile, uključujući, bez ograničenja promjene vlasnika klijenta, ili bilo kojeg njegovog pridruženog subjekta, na način da bi RA-ova provedba bilo kojeg dijela ugovora bila nezakonita ili u suprotnosti sa načelima nezavisnosti ili pravilima struke. Nakon raskida, klijent RA-u nadoknađuje u skladu s uslovima ugovora, sve pružene usluge, i troškove nastale do stupanja raskida ugovora na snagu.

6. Vlasništvo nad RA-ovom imovinom i proizvodima rada

U mjeri u kojoj RA u vezi s ugovorom koristi ili razvija bilo koju svoju imovinu, materijalnu ili nematerijalnu, takva imovina ostaje u vlasništvu RA-a. Prilikom plaćanja svih naknada koje RA-u pripadaju na osnovu ugovora, klijent dobija neekskluzivnu dozvolu za korištenje svih isporučivih cjelina ili proizvoda rada, kako su određeni ili opisani u Ugovoru, a za svrhu za koju su isporučive cjeline ili proizvodi rada isporučeni. RA ima pravo vlasništva, uključujući, bez ograničenja, autorska prava ili druga prava intelektualnog vlasništva, te sva prava na upotrebu i objavu koja se tiču njegovih zamisli, koncepata, stručnih znanja, metoda, tehnika, procesa i vještina, te njihovom prilagođavanju u vršenju svoje djelatnosti, a Klijent se obavezuje da neće protiv RA-a nematnuti zabranu ili ograničenja u pogledu spomenutih prava. Svako intelektualno vlasništvo ili pravo intelektualnog vlasništva koje se odnosi na materijal koje je Klijent dostavio radi pružanja usluga ostaje u vlasništvu Klijenta. Bez obzira na bilo koju suprotnost odredbama iz člana 5. i 9. Klijent je saglasan da RA, u vezi s pružanjem usluga, može razviti ili steći opšte iskustvo, vještine, opšta znanja i zamisli koje će ostati njegovim zaposlenicima u pamćenju. Klijent je saglasan da RA može koristiti i obznanjivati sva takva iskustva, sve takve vještine, sva takva znanja i sve takve zamisli.

Klijent također ima pravo pristupa RA-ovoj tehnologiji koju prima zajedno s uslugom i koristi je isključivo za svrhu primanja usluga i niti za jednu drugu svrhu, i to u skladu s odredbama licenci koje se primjenjuju na takvu RA-ovu tehnologiju, a o čemu će ga RA obavijestiti i Klijent će to potpisati.

U odnosu između Klijenta i RA-a, RA ostaje vlasnik svih prava intelektualnog vlasništva i drugih zaštićenih prava bilo koje vrste koja se odnose na RA-ovu tehnologiju koju RA može koristiti ili razviti u vezi s ugovorom, osim materijala koje je Klijent dostavio RA-u nad kojim pravo intelektualnog vlasništva zadržava Klijent ili treća strana.

RA-ova tehnologija znači sva stručna i tehnička znanja, sav softver, sva systemska sučelja, svi predlošci, metode, zamisli, koncepti, tehnike, alati, procesi i tehnologije, uključujući tehnologije koje se temelje na internetskim tehnologijama i algoritmima koji su u vlasništvu RA-a i koje je RA koristio u periodu pružanja usluga ili ispunjenja svojih drugih obaveza, odnosno za koje RA posjeduje licencu ili ih je sam razvio.

6. Ograničenje naknade štete

RA, bilo koji RA-ovi zaposleni odgovaraju, ako je tako određeno, za štetu Klijentu na osnovu tužbi, obaveza, gubitaka, štete i troškova koji se odnose na ugovor ili usluge (u nastavku: odštetni zahtjev) do najviše ukupnog iznosa naknade koju je Klijent platio RA-u na vrijeme, tj. u roku plaćanja navedenom na računu, za dio usluga koje su pružene, a koje su povezane s uzrokom štete, izuzev ako u izreci pravosnažne sudske presude nije navedeno da je šteta posljedica prvenstveno namjernog skrivljenog postupanja ili grubog nehata RA-a ili nekog njegovog zaposlenog. RA, ni jedan RA-ov zaposleni, ne odgovara za gubitak koristi, ugovora, podataka, goodwilla, izgubljene prihode ili izgublenu dobit, bez obzira da li se smatraju direktni potraživanjima, ili ne, kao ni za indirektnu, posebnu, sporednu gubitke, krivičnu odštetu ili troškove vezane za predmetni ugovor ili predmetne usluge. Ako bilo koja od odredbi ovog stava 6. pravosnažnom sudskom odlukom bude proglašena neprovedivom, ukupna odgovornost RA-a, uključujući njegove zaposlene, neće premašiti iznos srazmjerni štetnom uticaju njihovog ponašanja u odnosu na ponašanje na osnovu kojeg je odštetni zahtjev podnešen.

Ako izuzimanje RA-a i podizvršitelja iz stava 1. (b) iz bilo kojeg razloga ne vrijedi, ograničenje odgovornosti iz člana 6. ostaje na snazi na RA i njegove podizvršioce kao da su u njemu spomenuti.

7. Viša sila

Niti jedna ugovorna strana ne odgovara za kašnjenje prouzročeno okolnostima ili događajima na koje opravdano ne može utjecati, što, bez ograničenja, uključuje radnje ili propuste ili izostanak saradnje bilo koje ugovorne strane na osnovu predmetnog ugovora, uključivši, bez ograničenja, poslovne subjekte i pojedince koje kontroliše ili bilo koja službena lica, direktora, zaposlene, drugo osoblje i zastupnike tih subjekata, požar ili drugu nezgodu, prirodne nepogode, epidemije, štrajka ili radnog spora, rata ili drugog oblika nasilja, ili bilo kojeg zakona, uredbe ili zahtjeva bilo koje državne agencije ili organa uprave i vlasti.

8. Zastara pokretanja postupka

Ni jedna strana nema pravo, bez obzira na oblik, pokrenuti postupak po osnovu predmetnog ugovora ili usluga nakon proteka dvije godine od nastanka uzroka za pokretanje postupka na osnovu mjerodavnog prava.

9. Povjerljivost i tajnost

(a) U mjeri u kojoj RA u vezi s predmetnim ugovorom dođe u posjed bilo koje informacije o poreskim prijavama, trgovačkim tajnama ili drugim zaštićenim informacijama koje se odnose na klijenta, a koju je davalac informacije označio tajnom ili za koju je iz njezine prirode očigledno da je povjerljiva (u nastavku: povjerljive informacije), RA se obavezuje da iste neće otkriti trećima bez saglasnosti klijenta. Klijent ovime RA-u dopušta da povjerljive informacije objavi (I) bilo kojem njegovom zaposlenom ili podizvršiocu, (II) pravnim savjetnicim, revizorima, osiguravačima, ili ako je to obavezan učiniti na osnovu zakona, propisa, sudske odluke ili upravnog rješenja ili prema važećim strukovnom standardima ili u vezi s mogućim sudskim sporom, ili (III) u mjeri u kojoj bi povjerljive informacije (A) postale dostupne javnosti, osim kao posljedica RA-ovog kršenja ovih uslova, uključujući, bez ograničenja, sve informacije koje se podnose državnim organima i iznose u javnost, (B) ako RA stekne informaciju iz izvora koji nisu tajni i ako RA ne vjeruje da im je na osnovu preuzetih obaveza prema klijentu zabranjeno objaviti informacije RA-u, (C) ako su RA-u poznate prije nego što ih je dobio od klijenta, bez obaveze čuvanja njihove tajnosti ili (D) ako je do njih RA došao nezavisno o svim informacijama i podacima koje mu je dao klijent.

(b) Klijent se obavezuje da trećima neće bez izričite pisane saglasnosti RA-a obznaniti savjete, mišljenje, izvještaje ili druge proizvode rada koje RA dostavi temeljem ugovora, izuzev (I) u slučajevima u kojima je zabrana ograničenja u odavanju informacija nametnuta važećim zakonima, propisima, uredbama ili pravilima struke.

Klijent se obavezuje RA-ove savjete, mišljenja, izvještaje i druge proizvode rada koristiti isključivo za svrhe navedene u ugovoru, kao i na to da ni jedan RA-ov savjet, izvještaj ili drugi proizvod rada, RA-ovo mišljenje, neće bez prethodne pisane saglasnosti RA-a koristiti u vezi s poslovnim odlukama trećih, kao ni radi publiciteta. Sve usluge su namijenjene isključivo klijentu. Samo primanje savjeta, mišljenja, izvještaja, ili drugih proizvoda rada na strani drugih lica nema svrhu stvaranja obaveze pažnje, profesionalnog odnosa, kao ni sadašnje niti buduće obaveze između tih osoba i RA-a. U skladu s prethodno navedenim, ako se drugima uz spomenuto izuzeće dostave kopije savjeta, mišljenja, izvještaja ili drugih proizvoda rada, ili bilo koje iz njih izvedene informacije, RA po tom osnovu nema obavezu pažnje niti finansijsku obavezu prema drugima, kao ni prema drugim osobama koje nakon toga prime takve kopije.

10. Valjanost i tumačenje, te treći stvarni korisnik

(a) Bilo koja odredba iz ugovora koja izričito ili po svojoj prirodi ostaje na snazi nakon isteka ili raskida ugovora, ostaje valjana, uključujući, bez ograničenja, član 1. (b), 3, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12.

(b) Ako bilo koji nadležni sud ili bilo koji drugi nadležni organ utvrdi da bilo koja odredba iz predmetnog ugovora neprovediva, takva odredba ne utiče na ostale odredbe i smatra se izmijenjenom u mjeri u kojoj je to neophodno kako bi postala provediva u najvećoj dopuštenoj mjeri očuvana namjera ugovornih strana koju odredba odražava. Odredbe člana 1, 6, 8 i 12 ovih standardnih uslova poslovanja važe u najvećoj mogućoj mjeri koju dopušta mjerodavno pravo, bilo da j eriječ o ugovornoj, krivičnoj ili građanskopravnoj (kao što je nehat) ili nekoj drugoj povredi, bez obzira na neispunjenje ključne svrhe bilo kakvog pravnog lijeka.

11. Ustupanje

Ni jedna ugovorna strana nema pravo ustupiti niti prenijeti ovaj ugovor bez izričite pisane saglasnosti druge ugovorne strane. Ugovorne strane se obavezuju da ni jedna neće, direktno ili indirektno, prihvatiti ustupanje ili prenos bilo koje tražbine koja poizilazi i ovog ugovora prema trećoj strani.

12. Oslobađanje odgovornosti

Klijent se obavezuje RA i njegove zaposlene osloboditi odgovornosti za odštetne zahtjeve trećih, izuzev u mjeri u kojoj je pravosnažnom sudskom presudom utvrđeno da je odštetni zahtjev proizašao prvenstveno zbog RA-ove prevare, ili prevare bilo kojeg njegovog zaposlenog. Ako sve odredbe iz ovog člana ili dio njih pravosnažnom sudskom odlukom budu proglašene nevažećim, ukupna odgovornost RA-a i njegovih zaposlenih ne premašuje iznos koji je srazmjeran relativnom štetnom uticaju njihovog ponašanja na ponašanje temeljem kojeg je odštetni zahtjev podnešen.

Direktor

Boško Sukur

